

Sygn. akt I ACa 964/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik (spr.)
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek SSA Marek Boniecki
Protokolant:	st. sekr. sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...)spółki jawnej w C.

przeciwko **A. J.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 17 marca 2017 r. sygn. akt I C 2264/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 8 100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Marek Boniecki SSA Andrzej Struzik SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt I ACa 964/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 marca 2017 roku Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo (...)spółki jawnej w C. skierowane przeciwko A. J., którym strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 539.073,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 lipca 2012 roku do dnia zapłaty. Dochodzone roszczenie strona powodowa wywodziła z faktu oddania pozwanemu pod dozór przez Komornika Sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w O.należących do strony powodowej ruchomości zajętych w postępowaniu egzekucyjnym, których wartość została oszacowana na sumę dochodzoną pozwem. Strona pozwana podawała, że postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z dnia 19 września 2006 r., a pozwany nie wydał jej ruchomości, pomimo zgłoszenia

stosowanego żądania pismem skierowanym do pozwanego w dniu 24 kwietnia 2012 r. Pozwany twierdził, że nie jest w posiadaniu tych przedmiotów, gdyż po umorzeniu postępowania egzekucyjnego przetransportował je na teren należący do powodowej spółki, czemu strona powoda przeczy.

Pozwany zarzucał niewykazanie przez stronę powodową własności ruchomości objętych jego dozorem, jak też ich wartości, wskazywał na wielokrotne, bezskuteczne mionitowanie komornika i strony powodowej, aby odebrała te ruchomości, twierdził, że umorzenie postępowania egzekucyjnego doprowadziło do upadku zajęcia, a tym samym spowodowało wygaśnięcie sprawowanego przez niego dozoru, podał, że wobec bezskutecznych monitów ruchomości te przetransportował do budynków będących w posiadaniu powódki i tam umieścił w pomieszczeniach zabezpieczonych zamkami i kłódkami, a nadto podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł zarzut potrącenia wierzytelności, która służyła PPHU (...)sp. z o.o. w stosunku do powodowej spółki, a która została na niego przelana.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

W dniu 19 stycznia 2006 r. Komornik Sądowy Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w O.w postępowaniu egzekucyjnym o sygn.. akt I KM 2735/05 z wniosku wierzyciela PPHU ” (...)” sp. z o.o. z siedzibą w O. przeciwko dłużnikowi „ (...)Sp. Jawna z siedzibą w C. zajął następujące ruchomości stanowiące własność dłużnika:

1. Baterię kondensatorów (...)ze sterownikiem i regulatorem mocy biernej (...)o wartości 5.136 zł;
2. Kontenerową stację transformatorową typu (...)o wartości 36.597,80 zł;
3. Transformator Olejowy typ (...)o wartości 16.899,40 zł;
4. Zasilacz (...)1000 o wartości 1310,40 zł;
5. Manowukometr(...)o wartości 556,30 zł;
6. Przetwornik różnicy ciśnienia typ (...)o wartości 7.631,10 zł;
7. Przetwornik różnicy ciśnienia (...),(...) o wartości 6745,90 zł;
8. Seperator sygnałów pomiarowych (...) o wartości 2552,30 zł;
9. Seperator – przetwornik temperatury o wartości 12.353 zł;
10. Uchwyt zaciskowy przesuwany (...) 20 x 1,5 o wartości 580,90 zł;
11. Klucz do hydrantu naziemnego o wartości 85,40 zł;
12. Złączka(...)– do przewodów pneumatycznych (...) o wartości 74,60 zł;
13. Złączka – trójnik (...)– 1/4 - 8 – B o wartości 240,80 zł;
14. Wtyk (...) (do separatorów) o wartości 1086,70 zł;
15. Zawór zwrotny płytkowy z korpusem o wartości 172,90 zł;
16. Seperator czujników zbliżeniowych z podwójnym wejściem o wartości 6189,40 zł;
17. Seperator – przetwornik pomiarowy separujący o wartości 13.742,70 zł;
18. Elementy logiczne – pneumatyczne o wartości 182,30 zł;

19. Złączka kątowna (...) do przewodów pneumatycznych o wartości 111,90 zł;
20. Przetwornik ciśnienia (...)o wartości 2430,70 zł;
21. Ochronnik przepięciowy o wartości 77,70 zł;
22. Dławik wylotowy (...) ¼ - do przewodów pneumatycznych o wartości 330,50 zł;
23. Przetwornik ciśnienia (...)o wartości 1319,60 zł;
24. Przetwornik ciśnienia (...)o wartości 1319,60 zł;
25. Przetwornik ciśnienia o wartości 1283,40 zł;
26. Termometr oporowy z osłoną zewnętrzną o wartości 1461,20 zł;
27. Skrzynka sterownicza (...)o wartości 1928,40 zł;
28. Termometr oporowy o wartości 6989,10 zł;
29. Buczek typ (...)o wartości 576,30 zł;
30. Sygnalizator przepływu cieczy lub gazów (...) 17 o wartości 5559,50 zł;
31. Manometr glic (...)o wartości 489,60 zł;
32. Przepływomierz o wartości 4786,30 zł;
33. Czujnik temperatury (...)z przetwornikiem o wartości 942,60 zł;
34. Czujnik temperatury (...)z przetwornikiem o wartości 71,80 zł;
35. Szafka sterownicza (...)o wartości 1960,30 zł;
36. Kasetta sterownicza (...) 8040 o wartości 378,60 zł;
37. Uniwersalne głowice gazometryczne o wartości 2147,20 zł;
38. Termopara prosta o wartości 2455,20 zł;
39. Zawór (...)o wartości 292,80 zł;
40. Szafka sterownicza (...)o wartości 1518,60 zł;
41. Szafka sterownicza (...)o wartości 2622 zł;
42. Termopara prosta o wartości 1969,70 zł;
43. Prosestat (...)o wartości 1580,50 zł;
44. Prosestat (...)o wartości 1580,50 zł;
45. (...) 155/255 o wartości 1580,50 zł;
46. Prosestat(...)o wartości 1580,50 zł;
47. Prosestat (...)o wartości 1580,50 zł;

48. Prosestaty (...)o wartości 3240,10 zł;
49. Obudowa regulacyjna (...)o wartości 351,40 zł;
50. Presostaty (...)o wartości 790,30 zł;
51. Presostaty (...)o wartości 790,30 zł;
52. Centrala sygnalizacji pożaru (...) I. (...) linii nadzorowych o wartości 15.372 zł;
53. Wciąganie łańcuchowy (...) o wartości 566,10 zł;
54. Skrzynka przekaźnikowa(...)o wartości 292,80 zł;
55. Przewód pneumatyczny 8x 1,25 o wartości 786,90 zł;
56. Analizator gazów spalania (...)o wartości 48.355,80 zł;
57. Centralka telefoniczna (...)o wartości 828,60 zł;
58. Mufka złączka(...) o wartości 1237,10 zł;
59. Poziomowskaz (...)o wartości 3851,80 zł;
60. Poziomowskaz (...)o wartości 11.776,40 zł;
61. Elektrozwór (...)o wartości 170,80 zł;
62. Okno plastikowe z szybami zespolonymi dwuczęściowe o wartości 732 zł;
63. El. Podgrzewacz wody K. (...) o wartości 341,60 zł;
64. Rozdzielnica zasilająca sterownicza (...) do urzadz. nagrzewnicy(...)o wartości 878,40 zł;
65. Licznik energii cieplnej (...)z przepływomierzem z czujnikami i przewodami o wartości 2415,60 zł;
66. Luksfery białe o wartości 105,90 zł;
67. Przetwornik różnicy ciśnienia o wartości 30.191,10 zł;
68. Wymiennik ciepła (...) para wodna c.o. z pompą (...)o wartości 3660 zł;
69. Drzwi białe łazienkowe z szybą szt. 4 + drzwi z płyty okleinowane szt. 10 o wartości 922,30 zł;
70. Futryna drewniana o wartości o wartości 48,80 zł;
71. Filtr paliwa 100/200 szt. 6, filtr paliwa 100/355 szt. 9, filtr paliwa 100/800 szt. 6 o wartości 31.307,60 zł;
72. Klucz do hydrantu 869 o wartości 191,30 zł;
73. Obudowa żeliwna do zaworu wodociągu ulicznego – 857 o wartości 60,30 zł;
74. Filtr paliwa 40/200 o wartości 1135,30 zł;
75. Zbiornik odpowietrznik (...)o wartości 785,70 zł;
76. Przeziernik (...)o wartości 11.697,40 zł;

77. Pokrywa nasady 110 mm o wartości 220,10 zł;
78. Nasadka do węży (...) o wartości 217,80 zł;
79. Ramię nalewcze bez odsysania (...), 100/18 – czujniki poziomu o wartości 20.298,40 zł;
80. Ramię nalewcze z odsysania (...), 100/19 – czujniki poziomu o wartości 26.605,80 zł;
81. Wentylator z silnikiem o wartości 5441,20 zł;
82. Wentylator typu (...)z silnikiem typu(...) o wartości 4587,20 zł;
83. Wentylator z silnikiem o wartości 5782,80 zł;
84. Wentylator z silnikiem o wartości 4196,80 zł;
85. Nagrzewnica wodna 45 kW, zespół wentylatorowo – nawiewowy , typ (...) (sekcyjna) o wartości 4245,60 zł;
86. Szafa pomiarowa (...) – częściowa, wyposażenie w podzespoły sterowania – wg. Schematu o wartości 59.804,40 zł;
87. Konstrukcje wentylacyjne o wartości
88. Separator, typ (...)o wartości 28.440,60 zł;
89. Szafa sterownicza (...)wraz z wyposażeniem wg schematu o wartości 5563,20 zł;
90. Obudowa ochronna (...) o wartości 76,60 zł;
91. Cyfrowa centralka alarmowa typ(...) o wartości 429,40 zł;
92. Zabezpieczenie przeciwdetonacyjne (...)o wartości 20.894,20 zł;
93. Zabezpieczenie przeciwdetonacyjne(...)o wartości 2853,80 zł;
94. Aparat grzewczo – wentylacyjny z nagrzewnicą wodną o wartości 3904 zł;
95. Wentylator wyciągowy typ (...) o wartości 24,40 zł;
96. Nagrzewnica centralna – wentylacyjna typu (...) (wentylator + nagrzewnica+ filtr) sekcyjna o wartości 4636 zł;
97. Wymiennik ciepła – para wodna c.o. z pompą (...)o wartości 4782,40 zł;
98. Licznik wody (...)2,5 m o wartości 48,80 zł;
99. Amortyzatory konstrukcyjne (...)o wartości 73,20 zł.

Łączna wartość w/w ruchomości została oszacowana przez Komornika na kwotę 539.073,80 zł. Podstawą tego szacunku był operat autorstwa biegłego sądowego Sądu Okręgowego w Krakowie mgr inż. M. M., sporządzony na zlecenie Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w O.w 2004 r. Protokół Komornika o zajęciu ruchomości nie wskazywał, aby którakolwiek z zaewidencjonowanych ruchomości stanowiła własność innych podmiotów czy osób niż dłużnik.

Przedmiotowe ruchomości po ich zajęciu przez Komornika zostały oddane w dozór A. J., o czym dłużnik – spółka „(...)Sp. Jawna, został zawiadomiony pismem z dnia 3 lutego 2006 r., do którego Komornik załączył wykaz zajętych przedmiotów.

Egzekucja z w/w ruchomości okazała się bezskuteczna. Pomimo dwukrotnych licytacji wyznaczonych na dzień 25 kwietnia 2006 r. i 20 czerwca 2006 r. nie sprzedano ich i w konsekwencji postanowieniem z dnia 19 września 2006 r. Komornik Sądowy Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w O. wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego do ruchomości niesprzedanych w toku licytacji i nie przejętych przez wierzyciela. Zarówno o zajęciu ruchomości i oddanie ich w dozór, o terminach licytacji jak i o umorzeniu egzekucji strona powodowa była zawiadamiana listami poleconymi na adres spółki. Korespondencja ta wracała do Komornika nieodebrana. Postanowienie o umorzeniu egzekucji zostało do niej wysłane w dniu 22 września 2006 r. Korespondencja zawierająca podpis orzeczenia wróciła do Komornika z adnotacją poczty „awizowano powtórnie dnia 3 października 2006 r.”

Pozwany jest prezesem spółki PPHU (...) sp. z o.o., która to spółka jest wierzycielem strony powodowej. Przedmiotowe ruchomości były składowane w ramach jednego budynku w dwóch miejscach tj. w hali oraz w części magazynowej przy ul. (...) w O.. Obydwa pomieszczenia były zamykane. Budynek dzierżawiono od firmy chemicznej (...) S.A.. Teren na którym się znajdował był ochraniający przez firmę ochroniarską wynajętą przez firmę (...). Aby wejść na ten teren trzeba było mieć przepustkę. Dodatkowo PPHU (...) do września 2007 r. wynajmował swoją firmę ochroniarską celem ochrony własnych obiektów. Ochrona często jeździła i kontrolowała teren. Składowane przedmioty były ostemplowane taśmą z napisem(...).

Po umorzeniu egzekucji strona powodowa nie zgłaszała się do pozwanego o wydanie przechowywanych przez niego rzeczy. W 2006 r. pozwany zgłaszał telefonicznie Komornikowi, że chce się pozbyć zajętych ruchomości, gdyż nie ma gdzie ich składować. W 2007 r. spółka (...) musiała opuścić budynek hali, gdyż firma (...) zamierzała go sprzedać. Pozwany w tym czasie próbował skontaktować się z przedstawicielami (...) lecz bezskutecznie. Wysyłał do nich listy polecone i fakсы a nadto próbował skontaktować się z nimi telefonicznie. Wszelkie próby kontaktu nie powiodły się. Wówczas pozwany podjął decyzję o przewiezieniu przechowywanych rzeczy na teren firmy (...). Rzeczy te pakowano na samochód dostawczy i wywożono na teren należący do spółki (...) położony 2-3 km od spółki (...). Wywozem zajmował się pozwany oraz jego pracownik A. S. (1). Ruchomości wywieziono do jednego z budynków należących do (...). Na miejscu nikt ich nie odbierał. Nikogo tam nie było. Pozwany kazał je zostawić wewnątrz jednego z baraków. Barak ten posiadał metalowe drzwi, które zostały zamknięte przez A. S. (2) dwoma kłódkami. Klucze od tych kłódek zostały przekazane pozwanemu. Teren na którym znajdował się ten budynek nie był ogrodzony ale był objęty ogrodzeniem firmy (...)S.A. Na terenie tym znajdowała się stacja transformatorowa.

Spółka „(...)Spółka Jawna w zasadzie od początku swego istnienia posiadała ten sam adres siedziby. Przedstawiciele spółki już w 2006 roku wiedzieli o bezskutecznych licytacjach zajętych ruchomości. Informację tę uzyskali bezpośrednio od komornika prowadzącego postępowanie. Wiedzieli też, że należące do nich ruchomości zostały zabezpieczone przez Komornika i w takim przekonaniu pozostawali do 2012 r. Nie zgłaszali się o ich zwrot, gdyż nie mieli w tym czasie inwestora i nie posiadali pomieszczeń, aby je przechowywać. Uważali że przedmioty te są bezpieczne u Komornika. W 2006 r. przedstawiciel powódki często wizytował teren należący do spółki w O., lecz wówczas nie zaobserwował, aby w którymś z budynków były złożone ruchomości stanowiące własność Spółki.

Na początku 2012 r. strona powodowa podjęła starania o zwrot zajętych ruchomości. W piśmie z dnia 24 kwietnia 2012 r. zwróciła się do pozwanego o wskazanie dokładnego miejsca położenia przedmiotowych ruchomości oraz wyznaczenie terminu i miejsca spotkania celem dokonania oględzin ruchomości i ustalenia terminu ich wydania. Ponieważ pozwany nie ustosunkował się do powyższego pisma, dlatego też spółka(...)wystosowała do pozwanego w dniu 14 czerwca 2012 r. wezwanie przesądowe, w którym wezwała go do wskazania terminu i miejsca wydania przedmiotowych ruchomości, nie później niż w ciągu 10 dni od daty otrzymania niniejszego wezwania. Jednocześnie powódka poinformowała, że brak podjęcia przez pozwanego w/w czynności oraz zaniechanie zawiadomienia o wyznaczonym terminie oraz miejscu wydania rzeczy, potraktowane zostanie jako odmowa wydania przedmiotowych ruchomości po bezskutecznym upływie wyżej zakreślonego terminu, co skutkować będzie wytoczeniem powództwa przed sądem powszechnym o zapłatę równowartości ruchomości oddanych pod dozór pozwanego.

Pozwany odpowiedział na powyższe wezwanie pismem z dnia 9 lipca 2012 r., składając oświadczenie, że nie jest w posiadaniu przedmiotów stanowiących własność powódki, gdyż po umorzeniu postępowania egzekucyjnego

prowadzonego pod sygn. I KM 2735/05 przetransportował wszystkie niesprzedane ruchomości na teren należący do spółki (...)w O. na działce gruntowej nr (...)

W dniu 23 lipca 2016 r. pomiędzy pozwanym a PPHU (...) sp. z o.o. doszło do zawarcia umowy przelewu wierzytelności na mocy której spółka dokonała przelewu przysługującej jej w stosunku do strony powodowej wierzytelności stwierdzonej prawomocnym i wykonalnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Gospodarczy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o sygn.. akt IX GNC 1687/01 na rzecz pozwanego A. J.. W związku z zawartą umową przelewu, pozwany dokonał potrącenia przysługującej mu w stosunku do strony powodowej wierzytelności do wysokości żądanej przez stronę powodowa dochodzonej w niniejszym postępowaniu sądowego tj. do kwoty 780.000 zł (należność główna wraz z odsetkami).

W swych rozważaniach sąd I instancji odwołał się do przepisu art. 856 § 1 k.p.c., wskazując, że wynikają z niego obowiązki dozorca zajętych ruchomości, a podstawę odpowiedzialności dozorca wobec dłużnika za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonywaniem obowiązków stanowi art. 471 k.c. Jednakże z chwilą umorzenia egzekucji, stosownie do art. 826 k.p.c., następuje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych i przywrócenie stanu, jaki istniał przed jej wszczęciem, a zatem dłużnik odzyskuje możliwość swobodnego dysponowania uprzednio zajętymi przedmiotami. Od tego momentu dozorca nie jest odpowiedzialny za los powierzonych mu ruchomości, a jednocześnie po stronie dłużnika powstaje roszczenie do dozorca o wydanie rzeczy. Zatem, zdaniem sądu I instancji, stosownie do art. 120 § 1 k.c., bieg terminu przedawnienia roszczenia o wydanie rzeczy względnie zapłatę ich wartości, gdyby zostały one utracone w trakcie sprawowania dozoru, rozpoczął się z chwilą uprawomocnienia postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, co nastąpiło w dniu 18 października 2006 roku. Sąd I instancji przyjął, że roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez powodową spółkę, gdyż do takiej działalności wykorzystywane były zajęte przedmioty, zatem zgodnie z art. 118 k.c. przedawnienie roszczenia następuje w terminie trzyletnim, który upłynął w dniu 9 października 2009 r., podczas gdy pozew został wniesiony w dniu 28 grudnia 2015 roku (data nadania przesyłki na poczcie).

Dodatkowo sąd I instancji wskazał, że brak było podstaw do przypisania pozwanemu odpowiedzialności za utratę przedmiotowych ruchomości, gdyż jego obowiązki jako dozorca wygasły z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego i rzeczą dłużnika było jak najszybsze odebranie ruchomości od dozorca, a pozwany wielokrotnie usiłował rzeczy te dłużnikowi oddać, jednak jego wezwania okazały się bezskuteczne. Dłużnik aż do roku 2012 nie był zainteresowany odebraniem ruchomości. Za taki stan nie może ponosić odpowiedzialności dozorca.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa, zaskarżając go w całości. Zaskrzonemu wyrokowi strona powodowa zarzuciła:

- naruszenie przepisu art. 118 k.c. poprzez przyjęcie, że dochodzone roszczenie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, co w rezultacie doprowadziło do błędnego uznania przez sąd, że roszczenie uległo przedawnieniu;
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że zajęte przez komornika przedmioty powodowej spółki były wykorzystywane przez nią do prowadzenia działalności gospodarczej;
- naruszenie przepisu art. 117 § 2 k.c. poprzez pominięcie istotnej dla sprawy okoliczności, że złożone przez stronę powodową oświadczenie o potrąceniu stanowiło niewłaściwe uznanie długu, które w wypadku przyjęcia, iż roszczenie jest przedawnione, należy traktować jako zrzeczenie się zarzutu przedawnienia;
- naruszenie art. 857 § 1 w zw. z art. 856 § 1 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za utratę zajętych w postępowaniu egzekucyjnym ruchomości powodowej spółki.

W konkluzji strona powodowa domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie od strony powodowej kosztów w postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest oczywiście bezzasadna.

Podjęta w apelacji próba przekonania sądu, że roszczenie powodowej spółki nie pozostaje w związku z jej działalnością gospodarczą budzi zdumienie. Według wyводу zawartego w uzasadnieniu zarzutów apelacji, skoro jako przedmiot działalności powodowej spółki wpisano w KRS wytwarzanie produktów naftowych i ich sprzedaż, to tylko czynności polegające na wytwarzaniu i sprzedaży takich produktów można uznać za związane z jej działalnością gospodarczą. Autor apelacji twierdzi, że zajęte przedmioty zostały nabyte przez stronę powodową w związku z rozpoczęciem inwestycji mającej w przyszłości służyć do prowadzenia wyżej wskazanego rodzaju działalności, w tym też celu powodowa spółka zaciągnęła kredyty i podjęła stosowne działania inwestycyjne, a zatem w istocie nie podjęła działalności gospodarczej i roszczenia stąd wynikające nie są z taką działalnością powodowej spółki związane. Takie rozumienie działalności gospodarczej i roszczeń z nią związanych pozostaje w sprzeczności z utrwalonym w doktrynie i orzecznictwie rozumieniem tego pojęcia. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby wykładnię art. 118 k.c. wiązać z wpisaniem w Krajowym Rejestrze Sądowym przedmiotem działalności spółki i tylko do roszczeń stanowiących ściśle realizację takiego przedmiotu działalności zawężyć stosowanie trzyletniego terminu przedawnienia przepisem tym ustanowionego. Czynności inwestycyjne podejmowane w celu stworzenia odpowiedniej bazy dla realizacji zasadniczego celu działalności przedsiębiorcy niewątpliwie pozostają w normalnym, funkcjonalnym związku z tą działalnością. Trafnie pozwany w odpowiedzi na apelację odwołuje się do orzeczeń, które stwierdzają, że związek roszczenia z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 k.c. istnieje wówczas, gdy została ona podjęta w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności tego przedsiębiorcy, przy czym czynność ta nie musi należeć do stale podejmowanych czynności typowych ze względu na przedmiot działalności przedsiębiorcy ani mieścić się w ramach przedmiotu prowadzonej przez niego działalności. Skoro zajęte przedmioty zostały nabyte przez powodową spółkę w celu realizacji inwestycji mającej służyć prowadzeniu działalności gospodarczej, to roszczenie o odzyskanie tych przedmiotów lub ich równowartości ma związek z działalnością gospodarczą tego przedsiębiorcy i podlega trzyletniemu przedawnieniu.

Mając na uwadze, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych dotyczył wyłącznie kwestii wykorzystywania zajętych ruchomości do działalności gospodarczej strony powodowej, Sąd Apelacyjny przyjmuje ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy za własne i czyni je podstawą swego wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia roszczenia, którego wymagalność zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W apelacji nie został zakwestionowany wywód sądu I instancji, że dniem tym jest data uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, gdyż z tą chwilą uchylone zostaje zajęcie (art. 826 k.p.c.), a zatem dłużnik odzyskuje możliwość dysponowania zajętymi przedmiotami i może żądać ich wydania. W sytuacji, gdy zajęte ruchomości zostały utracone, roszczenie o zapłatę ich wartości stanowi substytut wydania tych ruchomości w naturze, a zatem powzięcie przez uprawnionego wiedzy o utracie tych przedmiotów nie otwiera biegu przedawnienia nowego roszczenia, ale nowe roszczenie wchodzi w miejsce dotychczasowego z wszelkimi tego konsekwencjami, w tym co do terminu jego przedawnienia. Powodowa spółka w apelacji nie kwestionowała takiego zastosowania przepisu art. 118 k.c. Niemniej jednak Sąd Apelacyjny wyraźnie na to wskazuje, mając na uwadze treść ustnego wyводу na rozprawie apelacyjnej.

Nawet gdyby nie zaakceptować wyżej przedstawionego poglądu, dochodzone w niniejszym procesie roszczenie i tak byłoby przedawnione przed wniesieniem pozwu. W szczególności o tym, że pozwany nie jest w posiadaniu przedmiotowych ruchomości, gdyż po umorzeniu postępowania egzekucyjnego przetransportował je na teren należący do powodowej spółki strona powodowa dowiedziała się z pisma pozwanego z dnia 9 lipca 2012 roku. Zatem najpóźniej od tej chwili rozpoczął bieg termin przedawnienia roszczenia o zapłatę, zaś pozew został złożony po upływie 3 lat od tej daty.

Bezasadnym jest zarzut naruszenia art. 117 § 2 k.c. Strona powodowa twierdzi, że złożenie przez pozwanego oświadczenia o potrąceniu nabytej przez niego wierzytelności z wierzytelnością dochodzona w niniejszej sprawie stanowi zręczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jakkolwiek oświadczenie o takim zręczeniu może zostać wyrażone przez każde zachowanie osoby składającej oświadczenie, które ujawnia wolę w sposób dostateczny (art. 60 k.c.), to jednak przyjęcie, że oświadczenie takie zostało złożone w sposób dorozumiany, może nastąpić tylko wtedy, gdy zamiar dłużnika zręczenie się tego zarzutu wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lipca 2004 r. V CK 620/03). Okoliczności złożenia przez pozwanego oświadczenia o potrąceniu nabytej przez niego wierzytelności wykluczają przypisanie mu woli zręczenia się korzystania z zarzutu przedawnienia. Zarzut potrącenia został podniesiony po raz pierwszy przez pozwanego w odpowiedzi na pozew, przy czym pozwany wskazał, że zarzut ten podnosi „z daleko idącej ostrożności procesowej”, w pierwszej kolejności odwołując się do zarzutów kwestionujących istnienie dochodzonego roszczenia oraz do zarzutu przedawnienia. Z dołączonego do pozwu pisemnego oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z dnia 11 kwietnia 2016 r. (k. 158) jednoznacznie wynika, że oświadczenie to stanowi reakcję na wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie. Taki sam charakter miało kolejne oświadczenie o potrąceniu złożone w kierowanym przez pozwanego do strony powodowej piśmie z dnia 1 sierpnia 2016 r. (k. 189), na które pozwany powołał się w piśmie procesowym z dnia 2 sierpnia 2016 r. W sytuacji, gdy złożenie oświadczenia o potrąceniu wiązało się z podjęciem przez pozwanego obrony w procesie, a w pierwszej kolejności podnosił on w stosunku do dochodzonego roszczenia inne zarzuty, nie sposób przypisać pozwanemu woli zręczenia się korzystania z zarzutu przedawnienia.

Powyższe wywody przesądzają bezzasadność apelacji i rozważania zarzutu naruszenia art. 857 § 1 w zw. z art. 856 § 1 k.p.c. czynią zbędnymi. Zatem, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację należało oddalić.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając od strony powodowej, jako przegrywającej sprawę, na rzecz pozwanego kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu pełnomocnika będącego radcą prawnym ustalonemu w stawce minimalnej określonej przez przepisy § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji.

SSA Marek Boniecki SSA Andrzej Struzik SSA Grzegorz Krężolek